

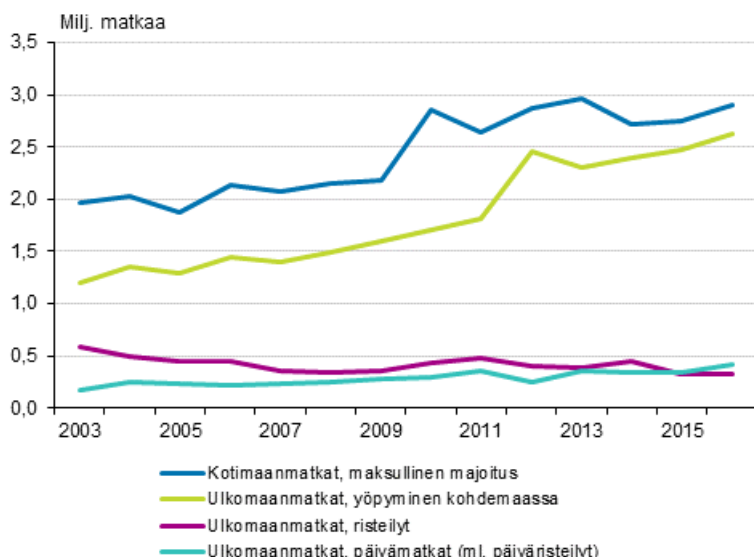
Suomalaisten matkailu

2016, kesä (1.5.-31.8.2016)

Suomalaiset matkustivat kesällä 2016 kotimaan lisäksi naapurimaihin

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan suomalaiset matkustivat touko-elokuussa 2016 ahkerasti sekä Viroon että Ruotsiin. Myös Iso-Britanniaan ja Kroatiaan tehtyjen matkojen määrä lisääntyi viimevuodesta. Turkkiin suuntautuneiden matkojen määrä suorastaan romahti. Venäjä sai vetovoimansa takaisin, ja itänaapurisiin matkustettiin parin vuoden notkahduksen jälkeen kuten ennenkin. Kotimaassa maksullisen majoituksen sisältäneitä matkoja tehtiin enemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana.

Vapaa-ajanmatkat touko-elokuussa 2003-2016*

Vuoden 2016 toisella kolmanneksella 15–84-vuotiaat suomalaiset tekivät noin 16 miljoonaa matkaa, kun lasketaan yhteen kotimaan ja ulkomaan vapaa-ajanmatkat sekä työ- ja kokousmatkat. Matkamäärässä ovat mukana yöpymisen sisältäneiden matkojen lisäksi myös ulkomaan päivämatkat.

Kotimaassa yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja tehtiin touko-elokuussa 11 miljoonaa. Ilmaismajoitusmatkoja näistä oli 8 miljoonaa, joka on saman verran kuin viimevuoden touko-elokuussa.

Vapaa-ajanmatkoja, joiden aikana yövyttiin maksullisessa majoituksessa, tehtiin 2,9 miljoonaa ja suosituimmat matkakohteet sijaitsivat Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla. Uusimaa säilytti kärkisijansa kesän matkailumaakuntana. Kaikkiaan maksullisen majoituksen sisältäneitä kotimaanmatkoja tehtiin 6 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden touko-elokuussa.

Ulkomaille tehtiin touko-elokuussa kaikkiaan 3,4 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa. Lukuun on laskettu mukaan yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat, risteilyt ja päivämatkat. Ulkomaan vapaa-ajanmatkoista yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä matkoja oli 2 633 000 ja risteilyjä, joiden aikana yövytään ainoastaan laivalla, 329 000. Lähes kaikki risteilyt suuntautuivat Ruotsiin tai Viroon. Päivämatkoja ulkomaille tehtiin touko-elokuussa 419 000, joista Viroon tehtyjä päiväristeilyjä oli puolet.

Kesällä ulkomaan vapaa-ajanmatkoille lähdettiin useimmiten laivalla tai lentäen. Meriteitse tehtiin 1,5 miljoonaa matkaa ja ilmojen halki 1,3 miljoonaa.

Vapaa-ajanmatkailu Viroon kasvoi edellisvuoden kesästä. Kohdemaassa yöpymisen sisältäneitä matkoja suuntautui etelänaapuriimme 739 000, yönyliristeilyjä 135 000 ja päiväristeilyjä 206 000. Päiväristeilyt vähenivät viime vuoden vastaavasta ajankohdasta, mutta kohdemaassa yöpymisen sisältäneet matkat ja laivalla yöpymisen sisältäneet risteilyt lisääntyivät.

Vapaa-ajanmatkailu Ruotsiinkin lisääntyi edellisvuoden kesästä. Kohdemaassa yöpymisen sisältäneitä matkoja suuntautui länsinaapuriimme kesäkaudella 377 000, yönyliristeilyjä 192 000 ja päivämatkoja 85 000.

Venäjälle suuntautuva vapaa-ajanmatkailu nousi entiselle tasolleen vuosien 2014-2015 notkahduksen jälkeen. Yöpymisen kohdemaassa sisältäneiden matkojen määrä Venäjälle lisääntyi 28 prosenttia ja päivämatkojenkin määrä peräti 143 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Vapaa-ajan matkat läntiseen Keski-Eurooppaan vähenivät. Suomalaisten suosikit, Ranska ja Saksa, menettivät suosiotaan. Sen sijaan Iso-Britannia kasvatti suosioitaan suomalaismatkailijoiden keskuudessa.

Lännestä poiketen itäinen Keski-Eurooppa kiinnosti kesäaikaan suomalaismatkailijoita enemmän kuin vuosi sitten. Tšekkiin ja erityisesti Puolaan suuntautuneet vapaa-ajan matkat lisääntyivät.

Suomen vaihtelevasta suvisäästä matkattiin myös varmemman auringonpaisteen kohteisiin Etelä-Eurooppaan. Välimeren pohjoispuolen valtioihin tehtiin yhteensä 521 000 matkaa, joka oli kuitenkin vähemmän kuin edellisvuoden touko-elokuussa.

Kroatiaan matkustettiin selkeästi ahkerammin kuin edellisvuoden kesäkaudella, ja matkojen määrä sinne lähes kaksinkertaistui.

Muihin Välimeren suosikkivaltioihin, Espanjaan, Italiaan ja Kreikkaan, matkojen määrä väheni verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Turkkiin suuntautuneiden matkojen määrä romahti ja matkoja sinne tehtiin alle puolet viimevuoden kesäkauteen verrattuna.

Euroopan ulkopuolella Yhdysvallat lisäsi suosiotaan ja matkojen määrä sinne kasvoikin 65 prosenttia.

Yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä matkoja tehtiin kokonaisuudessaan 7 prosenttia enemmän kuin viime vuoden touko-elokuussa.

Pakettimatkat eivät ole kesällä sen suosituimpia kuin muuhunkaan aikaan vuodesta. Viron yöpymisen kohdemaassa sisältäneistä matkoista 37 prosenttia oli pakettimatkoja. Kreikkaan suuntautuneista matkoista pakettimatkoja oli 83 prosenttia ja Kroatiaan 46 prosenttia. Espanjaan ja Italiaan tehdyistä vapaa-ajanmatkoista vain osa oli pakettimatkoja. Espanjan-matkoista paketteja oli 15 prosenttia ja Italian-matkoista 25 prosenttia.

Vaikka touko-elokuussa ulkomailla vietetyistä lomaöistä kaksi kolmesta kului hotelleissa, niin varsinkin kesäaikaan myös sukulaisten ja tuttavien luona yövytään, sillä joka seitsemäs ulkomailla vietetty lomayö kului sukulaisten ja tuttavien luona.

Vapaa-ajanmatkailu on kesäkaudella selkeästi vilkkaampaa kuin muuhun aikaan vuodesta. Kotimaanmatkoja, joiden aikana yövytään maksullisessa majoituksessa, tehdään selkeästi enemmän kesäaikaan, samoin kuin kotimaan ilmaismajoitusmatkoja. Ulkomaille matkatessa yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat lisääntyvät, mutta risteilyjen ja päivämatkojen määrässä ei ole havaittavissa minkäänlaista kesäpiikkiä.

Vapaa-ajanmatkojen lisäksi kotimaassa tehtiin miljoona työ- ja kokousmatkaa. Ulkomaille suuntautui 0,5 miljoonaa työ- ja kokousmatkaa (ml. kohdemaassa yöpymisen sisältäneet matkat, risteilyt ja päivämatkat). Työmatkat kotimaassa vähenivät 4 prosenttia ja ulkomaille suuntautuneet työmatkat 10 prosenttia viime vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen suomalaisten matkailu -tutkimuksesta, jota varten haastateltiin kesä-, heinä-, elo- ja syyskuussa yhteensä 4 747 iältään 15–84-vuotiasta suomalaista. Vuoteen 2011 saakka tiedot kerättiin 15–74-vuotiailta.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Suomalaisten matkat ja niiden muutos touko-elokuussa 2016*.....	5
Liitetaulukko 2. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, touko-elokuussa 2016*.....	6
Liitetaulukko 3. Kotimaanmatkoilla käytetyt kulkuvälineet touko-elokuussa 2016*.....	6
Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain touko-elokuussa 2016* ja 2015.....	7
Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat syyn ja kohteen mukaan touko-elokuussa 2016*.....	8
Liitetaulukko 6. Matkat Viroon ja Ruotsiin touko-elokuussa 2016* ja 2015.....	9
Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2016.....	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Suomalaisien matkat ja niiden muutos touko-elokuussa 2016*

Matkatyyppi			Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Touko-elokuu yhteensä	Vuosimuutos, % 5-8/2016* - 5-8/2015
			1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä			3 389	3 904	4 882	4 011	16 185	5
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	1 929	2 716	3 751	2 903	11 299	6
		Maksullinen majoitus	460	581	1 153	705	2 899	6
		Ilmaismajoitus	1 469	2 134	2 598	2 199	8 399	6
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	825	780	1 003	773	3 381	8
		Yöpyminen kohdemaassa	634	635	783	582	2 633	7
		Risteily	99	..	110	77	329	3
		Päivämatka (ml. päivärasteily)	93	102	111	113	419	22
Työ	Kotimaa	Yhteensä	419	236	112	217	983	-4
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	216	172	..	118	522	-10

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 2. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, touko-elokuussa 2016*

Kohdemaakunta	Matkat maksullisissa majoituksessa		Matkat ilmaismajoituksessa		Kotimaan vapaa-ajanmatkat yhteensä	
	Matkat 5-8/2016*		Matkat 5-8/2016*		Matkat 5-8/2016*	
	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä	2 899	100	8 399	100	11 299	100
Uusimaa	480	17	1 125	13	1 604	14
Varsinais-Suomi	236	8	655	8	891	8
Satakunta	86	3	284	3	370	3
Kanta-Häme	76	3	238	3	314	3
Pirkanmaa	285	10	874	10	1 159	10
Päijät-Häme	109	4	461	5	570	5
Kymenlaakso	71	2	316	4	387	3
Etelä-Karjala	91	3	240	3	331	3
Etelä-Savo	176	6	600	7	775	7
Pohjois-Savo	153	5	492	6	644	6
Pohjois-Karjala	85	3	339	4	424	4
Keski-Suomi	216	7	699	8	915	8
Etelä-Pohjanmaa	138	5	451	5	589	5
Pohjanmaa	..	..	155	2	175	2
Keski-Pohjanmaa	..	..	97	1	124	1
Pohjois-Pohjanmaa	275	9	700	8	975	9
Kainuu	123	4	180	2	303	3
Lappi	201	7	452	5	653	6
Ahvenanmaa - Åland	53	2	..	..	95	1

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

Liitetaulukko 3. Kotimaanmatkoilla käytetyt kulkuvälineet touko-elokuussa 2016*

Kotimaanmatkan kulkuväline	Vapaa-aika		Työ	
	Matkat 5-8/2016*		Matkat 5-8/2016*	
	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä	11 299	100	983	100
Auto	9 266	82	653	66
Bussi	747	7	..	..
Juna	888	8	195	20
Lentokone	81	1	77	8
Muu	317	3	..	..

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain touko-elokuussa 2016* ja 2015

Kohde		Touko-elokuu			
		2016*		2015	
		1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä		2 633	100	2 471	100
Pohjoismaat	Yhteensä	552	21	453	18
	Norja	96	4	120	5
	Ruotsi	377	14	284	12
	Tanska	63	2	..	..
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	926	35	771	31
	Venäjä	127	5	100	4
	Viro	739	28	644	26
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	505	19	516	21
	Britannia	97	4	82	3
	Puola	65	2	..	..
	Saksa	83	3	128	5
	Tšekki	55	2	..	..
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	551	21	627	25
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	145	6	156	6
	Italia	108	4	117	5
	Kreikka	123	5	143	6
	Kroatia	52	2	..	..
Amerikka	Yhteensä	59	2	..	..
	Yhdysvallat (USA)	51	2	..	..
Afrikka	Yhteensä	..	..	..	..
Aasia ja Oseania	Yhteensä	..	..	..	..

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat syyn ja kohteen mukaan touko-elokuussa 2016*¹⁾

Kohde		Ulkomaanmatkan syy				
		Vapaa-aika				Työ
		Sukulaisten ja ystävien tapaaminen	Loma	Muu henkilökohtainen syy	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä
		1 000 matkaa				
Matkoja yhteensä		385	2 786	210	3 381	522
Pohjoismaat	Yhteensä	152	638	..	839	144
	Norja	..	78	..	107	..
	Ruotsi	113	497	..	653	98
	Tanska	..	..	..	63	..
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	107	1 173	108	1 387	142
	Venäjä	..	144	59	244	..
	Viro	66	969	..	1 080	105
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	63	417	..	505	130
	Britannia	..	64	..	97	..
	Puola	..	65	..	65	..
	Saksa	..	58	..	83	50
	Tšekki	..	55	..	55	..
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	..	512	..	551	64
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	..	131	..	145	..
	Italia	..	104	..	108	..
	Kreikka	..	114	..	123	..
	Kroatia	..	..	..	52	..
Amerikka	Yhteensä	..	..	..	59	..
	Yhdysvallat (USA)	..	..	..	51	..
Afrikka	Yhteensä	..	..	..	..	..
Aasia ja Oseania	Yhteensä	..	..	..	..	..

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 6. Matkat Viroon ja Ruotsiin touko-elokuussa 2016* ja 2015

Matkatyyppi		Viro			Ruotsi		
		Matkat 5-8/2016*	Matkat 5-8/2015	Muutos, % 5-8/2016* - 5-8/2015	Matkat 5-8/2016*	Matkat 5-8/2015	Muutos, % 5-8/2016* - 5-8/2015
		1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä¹⁾		1 184	1 060	12	751	651	15
Vapaa-aika	Yhteensä ¹⁾	1 080	989	9	653	544	20
	Yöpyminen kohdemaassa	739	644	15	377	284	33
	Risteily	135	123	10	192	194	-1
	Päivämatka (ml. päiväristeily)	206	222	-7	85	66	29
Työ	Yhteensä ¹⁾	105	72	47	98	108	-9

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Vuodesta 2012 lähtien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2016

Tilastotietojen relevanssi

Suomalaisten matkailu -tutkimus sisältää tietoa suomalaisten tekemistä matkoista ja vuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrästä. Tutkimuksen kohteena ovat yöpymisen sisältäneet matkat kotimaassa ja ulkomaille sekä päivämatkat ulkomaille.

Tutkimuksen tietoja käytetään suomalaisten kotimaanmatkailun ja ulkomaille suuntautuvan matkailun seuraamisessa. Tiedot on tarkoitettu erityisesti valtionhallinnon, matkailualan yritysten ja järjestöjen sekä tutkijoiden käyttöön. Valtionhallinnon osalta tietoja käytetään lähinnä maksutaselaskelmissa. Tutkimuksen tietoja raportoidaan myös Eurostatille eli Euroopan yhteisön tilastovirastolle matkailutilastoasetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan.

Tilastokeskus kerää tilaston tiedot otospohjaisella puhelinhaastattelututkimuksella. Otoshenkilöt edustavat Suomessa vakituisesti asuvaa 15–84-vuotiasta väestöä.

Tiedot kerätään vapaaehtoisuuteen perustuen. Yksilökohtaiset tutkimustiedot ovat tilastolain (280/2004, 12§) mukaan luottamuksellisia.

Matkailun määritelmään liittyy olennaisesti tavanomaisen elinpiirin käsite. Maailman matkailujärjestön (World Tourism Organisation, UNWTO) mukaan matkailu on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä korkeintaan yhden vuoden.

Matkakohteiden luokituksessa käytetään Tilastokeskuksen kunta- ja valtioluokitusta tilastovuodelta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Suomalaisten matkailu -tutkimus koostuu kahdesta osasta. Kuukausitutkimuksessa kerätään tietoa suomalaisten tekemistä matkoista, niiden lukumääristä ja ominaisuuksista. Kerran vuodessa tehdään ns. vuositutkimus, jonka avulla selvitetään tutkimusvuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrää.

Tutkimus on otospohjainen puhelinhaastattelututkimus, jossa käytetään tietokoneavusteista haastattelulomaketta. Matkatutkimuksen haastattelut tehdään keskitetysti Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskuksesta. Tiedot kerätään tutkimusvuoden helmikuun ja tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuun välisenä aikana. Haastattelut käydään heti kuukauden päätyttyä 2–3 viikon aikana.

Matkustaneita henkilöitä selvittävän vuositutkimuksen tiedot kerätään tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Aiemmin Tilastokeskuksen kenttähaastattelijat tekivät vuositutkimuksen haastattelut puhelimitse eri puolilla Suomea. Tilastovuodesta 2012 lähtien tutkimuksen vuosiosa liitettiin osaksi CATI-keskuksessa käytävää kuukausihaastattelua.

Kummassakin osatutkimuksessa perusjoukkona on väestötietojärjestelmän 15–84-vuotias Suomessa vakituisesti asuva väestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät kuitenkin pysyvästi laitoksessa olevat henkilöt. Otokset poimitaan systemaattisella otannalla, ja ne edustavat perusjoukkoa kattavasti iän, sukupuolen, asuinalueen ja äidinkielen suhteen.

Matkatutkimuksen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien yhteensä noin 28 200 henkilöä vuodessa. Tilastovuotta koskevat tiedot saadaan 12 erillisellä otoksella. Kuukausittainen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien 2 350 henkilöä, kun se sitä ennen oli 2 200 henkilöä. Samaa otosta käytetään myös kuukausittaisen kuluttajabarometrin tiedonkeruussa. Haastatteluissa kohdehenkilöiltä kysytään tietoja haastattelukuukautta edeltävän kuukauden aikana päättyneistä matkoista.

Tammikuun haastattelujen yhteydessä kysytään lisäksi edeltävän vuoden matkailusta. Vuositutkimuksessa vastaukset esitettyihin kysymyksiin ovat kyllä/ei-muotoa. Haastatteluissa käydään läpi erilaisia matkaryhmiä, ja kohdehenkilöiltä kysytään, oliko hän tehnyt tämän matkaryhmän matkoja viitevuoden aikana.

Vastaustiedot korotetaan painokertoimilla perusjoukon tasolle. Vuodesta 2012 lähtien kunkin kuukauden painokerroin korotetaan kuukauden väestömäärälle (väestörakenteen ennakkotiedot). Ositteena ovat

vastajaan ikäluokka, sukupuoli ja asuinalue (suuralue). Ennen vuotta 2012 ositteena käytettiin vain sukupuolta.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Matkatutkimuksen tietosisältöä laajennettiin erityisesti vuosina 1995–1997 vastaamaan EY:n matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) vaatimuksia. Vuonna 1996 tutkimuksen piiriin sisällytettiin yöpymisen sisältävien matkojen lisäksi ulkomaille tehdyt päivämatkat, joten nykyisessä laajuudessaan tutkimus antaa varsin kattavan kuvan suomalaisten matkailusta. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät enää ainoastaan kotimaan päivämatkat.

Vuoden 2012 lomakeuudistuksen jälkeen vastaaja ei enää itse päättää matkan tyyppiä, vaan se päätellään annetuista vastauksista. Matkoilta kysytään kaikki käytetyt yöpymismuodot, joten maksullisen majoituksen matkat saadaan lajiteltua automaattisesti oikein. Tämä vähentää virheitä ja mahdollistaa tarkemman tilastoinnin.

Matkatutkimuksen vastauskato vuositasona on keskimäärin 45 prosenttia. Kato on yksi merkittävämpiä virhelähteitä, sillä kadon suuruus vaikuttaa välittömästi painokertoimien suuruuteen. Mitä suurempi kato on, sitä suuremmiksi painokertoimet muodostuvat.

Otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua kuvataan matkojen ja matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaateille laskettujen 95 prosentin luottamusvälien avulla.

Taulukko 1. Matkamäärien luottamusvälit matkatyypeittäin vuonna 2015

Matkatyyppi	N	Summa	Keski-hajonta	95% luottamusväli	
				alaraja	yläraja
1 000 matkaa					
Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa	1 808	6 372	139	6 100	6 645
Kotimaan vapaa-ajanmatkat ilmaismajoituksessa	5 362	19 349	187	18 983	19 715
Työ- ja kokousmatkat kotimaassa	963	3 435	104	3 230	3 639
Ulkomaan vapaa-ajan päivämatkat (ml. päiväristeilyt)	256	889	56	781	998
Ulkomaan vapaa-ajanristeilyt	313	1 091	62	970	1 212
Ulkomaan vapaa-ajanmatkat, yöpyminen kohdemaassa	1 738	6 156	137	5 889	6 424
Ulkomaan työ- ja kokousmatkat	516	1 886	80	1 729	2 043

Tulokset esitetään tuhannen tarkkuudella. Ennen vuotta 2012 alle 10 000 olevia lukumääriä ei julkistettu, vaan ne merkittiin epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2012 lähtien alle 50 000 merkitään epävarmaksi tiedoksi.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ennakkotietoja matkojen määristä julkaistiin vuoteen 2011 asti kuukausittain 4–5 viikon kuluttua tilastokuukauden päättymisestä. Vuodesta 2012 lähtien ennakkotietoja julkaistaan neljän kuukauden välein 4–7 viikon sisällä jakson päättymisestä.

Vuositiedot julkaistaan Suomalaisten matkailu -tutkimuksen kotisivuilla 3–4 kuukauden kuluttua vuoden päättymisestä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkaistaan vain Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Suomalaisten matkailu -vuosijulkaisua tuotettiin painettuna tilastovuoteen 2008 asti.

Vuositietoja matkoista on saatavilla matkaryhmittäin ja kohdealueittain Internet-sivujen tietokantapalvelussa. Matkaryhmittäiset aikasarjat alkavat vuodesta 1991 ja kohdealueittaiset vuodesta 2000.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Säännöllisesti matkatutkimusta on tehty vuodesta 1991 alkaen. Vuosina 1991–1994 Tilastokeskus tuotti matkatutkimusta Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) toimeksiannosta. Nämä vuodet ovat keskenään vertailukelpoisia, sillä käytössä olivat yhdenmukaiset menetelmät. Vuonna 1995 tutkimus siirtyi kokonaan Tilastokeskukselle. Samana vuonna aloitetut sisältö- ja menetelmämuutokset ovat vaikuttaneet tietojen vertailukelpoisuuteen vuosien 1995–1999 välillä. Matkatutkimuksen tietosisältö sekä laskenta- ja tiedonkeruumenetelmät pysyivät ennallaan vuosina 2000–2009. Vuosina 2010 ja 2012 tapahtuneiden tiedonkeruun muutosten takia luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset edellisiin vuosiin.

Vuoden 2000 alussa tutkimusta alettiin tehdä joka kuukausi yhdessä Kuluttajabarometrin kanssa keskitetysti. Tätä ennen tutkimuksen tiedot kerättiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tiedonkeruun yhteydessä, neljännesvuosittain vuosina 1996–1999 ja sitä ennen kolmannesvuosittain.

Vuonna 2000 matkan enimmäispituus muuttui 90 päivästä 365 päivään Maailman matkailujärjestön (UNWTO) ohjeiden mukaisesti. Tietojen vertailtavuutta heikentää jonkin verran myös se, että alkaneiden matkojen sijaan tilastovuodesta 2000 alkaen kohdehenkilöiltä on kysytty tietoja tutkimusjaksolla päättyneistä matkoista.

Tiedonkeruuta muutettiin vuonna 2010 siten, että haastattelukuukauden tutkimusjaksoa on lyhennetty kahdesta kuukaudesta yhteen kuukauteen, eli tiedustelu koskee vain haastattelukuukautta välittömästi edeltäneen kuukauden aikana päättyneitä matkoja aiemman kahden edellisen kuukauden sijaan. Aikaisemmin lopulliset tiedot kunkin kuukauden matkojen määristä saatiin kahden eri otoksen keskiarvona, muutoksen jälkeen luvut perustuvat yhteen otokseen.

Vuodesta 2012 lähtien matkailutilastot laaditaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan. Samalla kohdejoukko laajeni 15–74-vuotiaista 15–84-vuotiaisiin, otettiin käyttöön tarkemmat painokertoimet ja haastattelulomakkeelle tehtiin merkittäviä muutoksia. Uudistuksen takia tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa. *Ikäryhmän* laajentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–5 prosenttia. *Painokertoimen* tarkentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–3 prosenttia. Muuttuneiden kysymysten vaikutusta saatuihin tuloksiin on vaikea määrittellä. Matkatyyppien päättely annetuista vastauksista (vastaajan oman luokittelun sijaan) on siirtänyt osan matkoista toiseen ryhmään. Tarkentuneella ohjeistuksella on pyritty vähentämään tavanomaiseen elinpiiriin kuuluvan liikkumisen määrää tilastossa.

Tiedot matkustaneista henkilöistä ovat vertailukelpoisia eri vuosien välillä. Vuositutkimusta matkustaneista henkilöistä tehtiin 1991–2011 työvoimatutkimuksen yhteydessä ja sen jälkeen matkatutkimuksen liitteenä.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Suomalaisten matkailu -tutkimus tilastoi matkailun kysyntää. Matkailun tarjontaa Suomessa kuvataan kuukausittain ja vuosittain julkaistavassa Tilastokeskuksen **Majoitustilastossa**. Se sisältää tietoja mm. hotellien majoituskapasiteetista ja sen käytöstä sekä yöpymisistä majoitusliikkeissä matkailijan asuinmaan mukaan eriteltynä.

Matkailun satelliittitilinpito (Tourism Satellite Account, TSA) on tilastojärjestelmä, jossa matkailun taloudellisia vaikutuksia kuvataan monipuolisesti ja kattavasti. Matkailun tilinpidon luvut julkaistaan **Visit Finlandin** tilastopalvelu Rudolfin nettisivuilla.

Suomen ja ulkomaiden välistä matkustajaliikennettä tilastoivat meriliikenteen osalta **Liikennevirasto** ja lentoliikenteen osalta **Finavia**. Näistä tilastoista ei kuitenkaan käy ilmi matkailijoiden kotimaa. **Suomen matkatoimistoalan liitto** (SMAL) julkaisee vuosittain nettisivuillaan tilaston “Lentäen tehdyt vapaa-ajan valmismatkat ja markkinaosuudet”, josta selviää matkatoimistojen kautta ostettujen matkojen määrä kohdemaittain.

Lisätietoja

Taru Tamminen 029 551 2243

Teemu Okkonen 029 551 2634

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Suomalaisten matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-8837 (pdf)